

FRANK ADAM

DE ANDERE WEG

**Open brief aan minister van volksgezondheid
Frank Vandenbroucke**

van

**Medische Qigong & TCG-Practitioner,
auteur en mens met kanker Frank Adam**

over

**mogelijke afschaffing terugbetaling
acupunctuur door ziekenfonds
en de complementaire verdiensten van
de Traditionele Chinese Geneeswijzen (TCG)**

Geachte heer Minister

Ik las uw voornemen de terugbetaling van acupunctuur door het ziekenfonds af te schaffen.¹

Als Medische Qigong & TCG-Practitioner, als auteur en als mens met kanker had ik uw plan graag van een paar goedbedoelde randgedachten voorzien.

Ook wil ik u inlichten over een paar evidence based verdiensten van de Traditionele Chinese Geneeswijzen (TCG).

‘Complementaire’ geneeswijzen – Evidence based

In uw communicatie gebruikt u de term ‘alternatieve’ geneeskunde. Iedereen die zich nog maar even in de Traditionele Chinese Geneeswijzen (TCG) verdiept, weet dat de TCG geen ‘alternatieve’ maar ‘complementaire’ geneeswijzen zijn. Acupunctuur en de andere vier

---

¹ Arnoudt, Rik. ‘Geen terugbetaling meer van acupunctuur en homeopathie: zo wil minister Vandenbroucke ziekenfondsen hervormen. Vrt.be, 17 mei 2026. Geraadpleegd op 03.07.2026.
<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2026/05/19/vandenbroucke-wil-hervormen-homeopathie-of-skivakantie-alleen-b/>

takken van TCG (Qigong, TCG-voeding, Chinese fythotherapie en *tuina*-massage) staan als evidence based methoden ten dienste van de westerse geneeskunde en laten die altijd voorgaan.

Ook uw argument dat acupunctuur niet wetenschappelijk onderbouwd is en hoogstens een placebo-effect teweeg brengt, is een ongelukkige vergissing. De Belgische Vereniging van Acupuncturisten (BVAA) levert binnenkort een wetenschappelijk onderbouwd dossier bij het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) en de FOD (Volksgezondheid).²

*‘Alsof iemand uw dienstwagen
zou bekladden met de slogan
“Met Vooruit ga je enkel Achteruit!”’*

Imagoschade acupunctuur & TCG

Uiteraard gaat om het twee ongelukkige medische verslikkingetjes. Dat kan iedereen gebeuren. Ook de minister van volksgezondheid.

Toch brengen ze acupunctuur en de TCG een aanzienlijke imago-schade aan. Een beetje alsof in uw geval iemand uw dienstwagen zou bekladden met de slogan ‘Met *Vooruit* ga je enkel Achteruit!’

Hoewel ongetwijfeld niet zo bedoeld creëert dit soort communicatie een populistisch referentiekader waarmee acupunctuur en de TCG automatisch ‘buiten spel’ worden gezet. Als een discipline waar a priori niet mee samengewerkt kan worden.

*‘Het vraagt bijzonder veel
moed als TCG-practitioner
je stem te laten horen.’*

TCG en de constructieve evidence based dialoog

Op die manier klinkt het zelfs politiek en wetenschappelijk ‘netjes verantwoord’ dat vrijwel nergens in het publieke forum TCG-specialisten worden uitgenodigd om met hun westerse collega’s in constructieve evidence based dialoog te gaan. Zelfs ook geen TCG-geschoolde westerse dokters of specialisten³.

---

² Acupuncturisten verontwaardigd over uitspraken Vandenbroucke op hun vakgebied. De Specialist, 27 mei 2026, door Belga. Geraadpleegd op 03.07.2026. <https://www.despecialist.eu/nl/nieuws/acupuncturisten-verontwaardigd-over-uitspraken-vandenbroucke-op-hun-vakgebied.html>

³ Belgische Vereniging voor Artsen Acupuncturisten (BVAA): <https://www.acupunctuur.be>

Ook wat betreft de preventieve werking van acupunctuur en TCG – in uw ziekenfonds-calculaties toch een kostenbesparende factor zou je zeggen – wordt nauwelijks tijd en ruimte geboden voor onderbouwde debatten.⁴

In uw communicatie ook geen aandacht voor het nieuwe gezondheidsmodel ‘Integratieve Geneeskunde’. Daarin gaan klassieke geneeskunde, evidence based complementaire zorgen en preventieve therapieën hand in hand. Al een kwart eeuw gangbaar in de V.S.. In Vlaanderen pas recentelijk geïntroduceerd door o.a. AZ Zeno⁵.

Het vraagt bijzonder veel moed als TCG-practitioner om in zo’n referentiekader nog je stem te laten horen.

‘Nobelprijs Geneeskunde 2015: een geschenk van de TCG aan de wereldwijde gezondheid.’

Nobelprijs Geneeskunde voor TCG (2015)

Nochtans zijn er best wat TCG-verdiensten die meer gemeengoed zouden mogen worden.

Zo won de Chinese farmacoloog Youyou Tu in 2015 de Nobelprijs voor Geneeskunde voor haar ontdekking van artemisinine, een geneesmiddel tegen malaria.⁶

Dat medicijn – een van de krachtigste en meest levensreddende geneesmiddelen van de moderne tijd (jaarlijks miljoenen levens) – is geïnspireerd op de zeer eenvoudige instructie van de taoïstische qigong-meester Ge Hong (283–343 n. Chr.), te vinden in zijn ‘Noodrecepten voor in je mouw’, hoofdstuk 3.16:

‘Neem een bos zomeralsem (“qing hao”), week die in een kleine halve liter water, wring die uit en drink die op.’^{7,8}

Meer moest dat niet zijn...

Tu’s werk demonstreerde de doeltreffendheid van een TCG-behandelmethode in een modern medisch kader en wordt beschouwd als een geschenk van de TCG aan de wereldwijde gezondheid.⁹

---

⁴ Oyen, Tine. Terugbetaling acupunctuur op de helling: Hasseltse arts spreekt van “onkunde”. TV-Limburg. 20.05.2026. <https://www.tvl.be/nieuws/terugbetaling-acupunctuur-op-de-helling-hasseltse-arts-sprekt-van-onkunde-180887>

⁵ AZ Zeno, Integratieve Zorg. Geraadpleegd op 03.07.2026. <https://azzeno.be/integratieve-zorg>

⁶ Saerens, Zico en Dominique Fiers. Trio wint Nobelprijs voor Geneeskunde. Vrt.be, ma 05 okt. 2015 11u34. Geraadpleegd op 03.07.2026 https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2015/10/05/trio_wint_nobelprijsvoorgeneeskunde-1-2461335/

⁷ Hempelmann, Ernst. Plant-Derived Drugs in Malaria Treatment. Journal of Pharmaceutics and Therapeutics · June 2018. DOI: 10.18314/jpt.v4i1.1188 geraadpleegd op 03.07.2026. https://www.researchgate.net/publication/331870057_Plant-Derived_Drugs_in_Malaria_Treatment

⁸ Hsu E. Reflections on the 'discovery' of the antimalarial qinghao. Br J Clin Pharmacol. 2006 Jun;61(6):666-70. doi: 10.1111/j.1365-2125.2006.02673.x. PMID: 16722826; PMCID: PMC1885105.

⁹ Su XZ, Miller LH. The discovery of artemisinin and the Nobel Prize in Physiology or Medicine. Sci China Life Sci. 2015 Nov;58(11):1175-9. doi: 10.1007/s11427-015-4948-7. PMID: 26481135; PMCID: PMC4966551. Geraadpleegd op 10.06.2026. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4966551/>

*‘Gelukkig durven ook
westerse specialisten spreken –
over de Andere Weg.’*

Als topdokters durven spreken – De Andere Weg

In *SamPol Magazine* las ik over de spanning die u ervaart tussen ideaal en politiek, en de harde weg van het compromis die u als pragmaticus wenst te kiezen.¹⁰

Graag wil ik u kennis laten maken met een paar westerse specialisten die een andere, zachtere Weg kiezen en ook de moed hebben te spreken.

Vraag deze ‘topdokters’ niet het bestaan te erkennen van ‘Qi’ (Chinese term voor ‘levensenergie’), Yin & Yang (complementaire tegenpolen) en meridianen (energiekanalen). De referentiekaders van hun vak laten dat – bij gebrek aan wetenschappelijke tools – ‘voorlopig’ niet toe.

Toch beschouwen neuroloog dr. Steven Laureys en robotchirurg dr. Alex Mottrie (CEO ORSI Academy) Qigong en de complementaire TCG als een ‘duidelijke toegevoegde waarde voor de klassieke geneeskunde’ en ondersteunden ze mijn boek *‘Qigong’* met een sprekende quote.¹¹

Zeker in het licht van uw aangekondigde maatregelen is het zinvol hun uitzonderlijke stemmen opnieuw te laten horen.

Qigong in Frankrijk, de VS, België – Qigong & de WHO

In Frankrijk wordt Qigong als helende body & mind methode al 25 jaar in 5 ziekenhuizen verplicht standaard aangeboden op de afdeling oncologie, onder de noemer *‘soins de support’* (‘ondersteunende zorg’).¹²

---

¹⁰ Dit is mijn houvast als socialist. Longread over mijn politieke denken en politieke actie. Frank Vandenbroucke, Minister. *SamPol Magazine* juni 2026. Geraadpleegd op 03.07.26.
<https://sampol.be/2026/05/dit-is-mijn-houvast-als-socialist>

¹¹ Adam, Frank. *Qigong. Langer gezond en gelukkig leven door te bewegen, ademen en mediteren.* Uitgeverij Lannoo 2021, 2e druk. <https://www.lannoo.com/nl-be/persoonlijke-ontwikkeling-psychologie/qigong-9789401471114>

¹² *Qi Gong et Médecine Chinoise- Hôpital Pitié-Salpêtrière AP-HP- Qi Gong TV* Juin 2016 (reportage qigong in 5 Franse ziekenhuizen) <https://vimeo.com/181067860>

Het Memorial Sloan Kettering Cancer Center (MSK) in New York, een van de meest gerenommeerde kankercentra ter wereld,¹³ biedt op haar site 50 evidence based Qigong-referenties, o.a. i.v.m. Qigong & oncologie.

Net als acupunctuur is Qigong als onderdeel van de TCG erkend door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). Het wordt wereldwijd aan universiteiten en hogescholen gedoceerd in Master en doctor-programma's.¹⁴ Ook in België; in Vlaanderen is dat o.a. het OTCG¹⁵ en ICZO¹⁶.

*'Dr. Steven Laureys, de dalai lama
van de neurowetenschap'*

De dalai lama van de neurowetenschap

Omdat Qigong 'meditatie in beweging' is, heeft het minstens alle evidence based gezondheidsvoordelen van meditatie. En laat dr. Steven Laureys daar zoniet alles dan toch veel van weten.

Net als veel van zijn collega's beschouwde hij meditatie destijds als zweverig tijdverlies. Na een relatiebreuk en depressie leverde hij echter wetenschappelijk bewijs dat meditatie (en dus ook qigong) zorgt voor o.a. minder stress, minder angst, meer focus, beter slaap... En mag hij gerust de dalai lama van de neurowetenschap worden genoemd. O.a. met zijn 'No Nonsense meditatie-boek' heeft hij zeg maar de wereld leren mediteren.¹⁷

*Misschien wijzen de vrijgekomen
endorfines u nog een
andere, zachte Weg....*

East meets west – Eindelijk die Nobelprijs geneeskunde!

Als een topwetenschapper de moed heeft zijn mening te herzien – als een topwetenschapper de nederigheid heeft te buigen voor de helende kracht van het menselijke bewustzijn – waarom zou een minister van Volksgezondheid dan niet de genezende en preventieve werking van acupunctuur en TCG met een open geest onderzoeken. En – wie weet – ook zelf ervaren tijdens een 'complementaire' TCG-behandeling?

---

¹³Memorial Sloan Kettering Cancer Center. <https://www.mskcc.org>. Qigong, Purported Benefits, Side Effects & More: <https://www.mskcc.org/cancer-care/integrative-medicine/therapies/qigong>)

¹⁴ CCATCM.CA: Learning Traditional Chinese Medicine in the United States (Best Schools)

<https://ccatcm.ca/best-traditional-chinese-medicine-schools-united-states/>

¹⁵ OTCG: Medische Qigong, Harmonie van beweging en adem: <https://www.otcg.be/opleiding/mq>

¹⁶ ICZO, Qigong: <https://iczo.be/nl/opleidingen/qigong>

¹⁷ Neuroloog Steven Laureys: 'Meditatie zou een vak op school moeten zijn.' Vrt.be 21 mrt. 2019. Geraadpleegd op 11.06.2026. <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2019/03/21/van-gils-meditatie/>

Misschien wijzen de vrijgekomen endorfines u een *nog* andere, zachte Weg....

Eén die de complementaire geneeswijzen niet afschaft maar – in samenwerking met de westerse geneeskunde – juist uitbreidt om alle mensen wereldwijd van een lang en gezond leven te laten genieten.

Ondertussen ontwikkelt dr. Steven Laureys misschien een alomvattende evidence based methode om de westerse geneeskunde en de Traditionele Chinese Geneeswijzen (TCG) zonder enige beperkende overheidsmaatregel voor altijd samen te laten werken.

Krijgt hij dan eindelijk die lang verwachte Nobelprijs geneeskunde!¹⁸

Hartelijk dank voor uw openheid, zachtheid en compassie
Met de meeste hoogachting

Frank Adam

Als Medical Qigong Practitioner en ervaringsdeskundige op het vlak van Medische Qigong & kanker schreef FRANK ADAM in opdracht van het Algemeen Ziekenhuis Oostende mee aan het kom-op-tegen-kankersubsidiedossier “*Body én mind op elke leeftijd, samen sterk in beweging tegen kanker met medische Qi Gong*”.

Als auteur schreef FRANK ADAM een *healing*-drieluik: de TCG-non-fictie handboeken *Qigong* en *Qigong & liefde* (Uitgeverij Lannoo) en de literaire vertelling en het gelijknamige oratorium *De wonderlijke healing case van A!* (Uitgeverij Ka.Dag/Stadskoor Kortrijk). Hiermee maakt hij de Traditionele Chinese Geneeswijzen (TCG) toegankelijk voor het brede publiek. En pleit hij voor samenwerking tussen de westerse en oosterse geneeskunde.

Frank Adam studeerde Medische Qigong en Traditionele Chinese Geneeswijzen (TCG) aan het OTCG/KdG Antwerpen en het ICEAM Utrecht, en ging bij meerdere taoïstische Qigong-meesters in de leer. Hij is Qigong- & meditatieleraar, master Chinees Gezicht Lezen en ervaringsdeskundige op het gebied van Qigong/TCG & kanker.

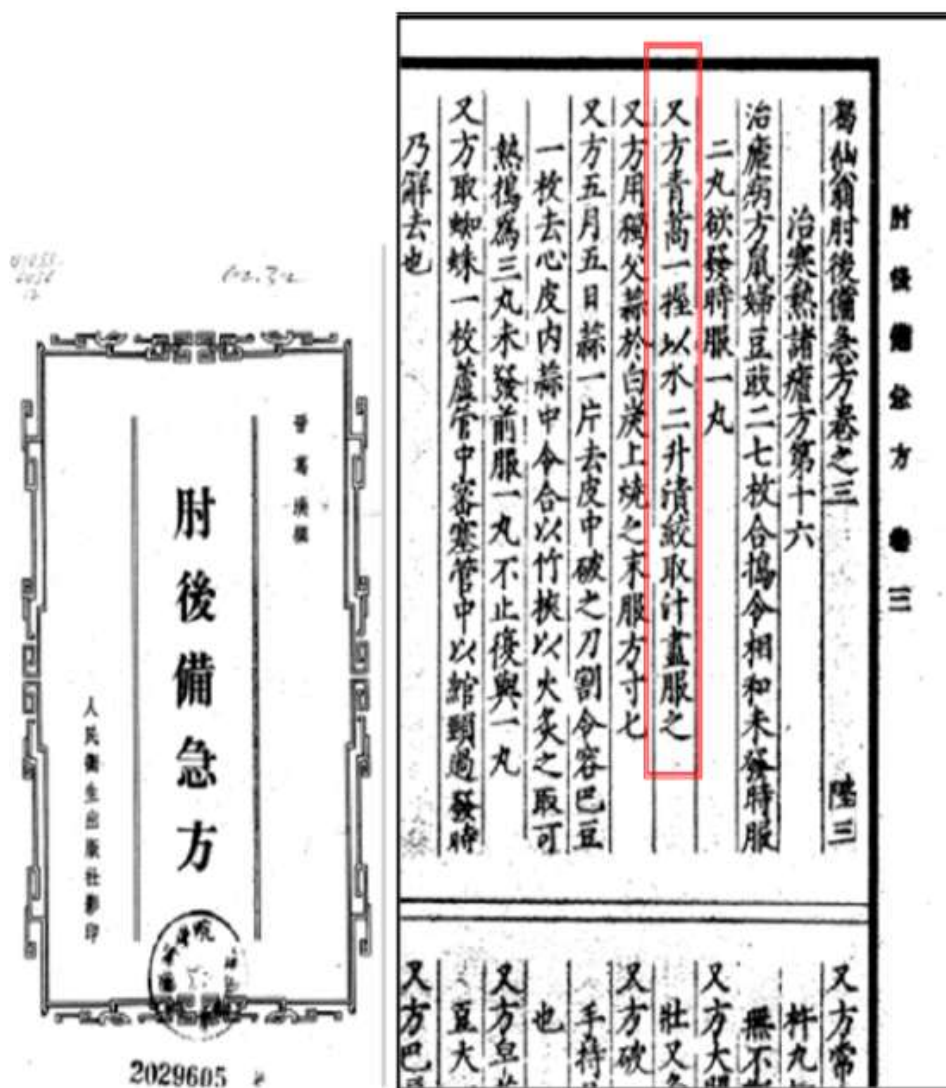
Afbeelding:

- Qigong meester Ge Hong: ‘*Noodrecepten voor in je mouw*’, hoofdstuk 3.16. Vroegste beschrijving van *qing hao* als middel tegen malaria: ‘Neem een bos *qing hao*, week het in 0,4 liter water, wring het uit en drink het op’. In 2015 leverde zijn recept onderzoekster *Tu Youyou* de Nobelprijs voor geneeskunde op, voor een middel tegen malaria

---

¹⁸ Demeyer, Paul. Wint coma-dokter straks de Nobelprijs? Het Nieuwsblad, 5 februari 2010 om 00:00. Geraadpleegd op 03.07.2026.. <https://www.nieuwsblad.be/lifestyle/fit-en-gezond/wint-coma-dokter-straks-de-nobelprijs/55126624.html>

Afbeelding

19

Qigong meester Ge Hong vermeldde in zijn 'Noodrecepten voor in je mouw, hoofdstuk 3.16 *qing hao* voor het eerst als middel tegen malaria: 'Neem een bos *qing hao*, week het in 0,4 liter water, wring het uit en drink het op' (rood kader). In 2015 leverde zijn recept onderzoekster Tu Youyou de Nobelprijs voor geneeskunde op, voor een middel tegen malaria.²⁰

¹⁹ Hempelmann, Ernst. Plant-Derived Drugs in Malaria Treatment. Journal of Pharmaceutics and Therapeutics · June 2018. DOI: 10.18314/jpt.v4i1.1188. Geraadpleegd op 11.06.2026.

https://www.researchgate.net/publication/331870057_Plant-Derived_Drugs_in_Malaria_Treatment

²⁰ Hsu E. Reflections on the 'discovery' of the antimalarial qinghao. Br J Clin Pharmacol. 2006 Jun;61(6):666-70. doi: 10.1111/j.1365-2125.2006.02673.x. PMID: 16722826; PMCID: PMC1885105. Geraadpleegd op 11.06.2026. <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC1885105/>